

«Χαίρε, Θεού αχωρήτου χώρα Χαίρε των απίστων αναμφίβολον άκουσμα»

Βασική διδασκαλία της χριστιανικής μας πίστης είναι η ενανθρώπιση του δευτέρου προσώπου της Αγίας Τριάδας, του Υιού και Λόγου του Θεού.

Με την αλήθεια αυτή συνδέονται όλες οι δογματικές διδασκαλίες της ορθοδόξου Εκκλησίας μας, όπως διαμορφώθηκαν και καθιερώθηκαν από τις επτά Οικουμενικές Συνόδους. Οι Σύνοδοι αποφάσισαν σε ότι αφορά την ενανθρώπιση του Χριστού, ότι γεννήθηκε «έκ Πνεύματος Αγίου καί Μαρίας τής Παρθένου»¹, με τρόπο υπερφυσικό. Η Παναγία μητέρα του Χριστού κυοφόρησε δι' «άσπόρου συλλήψεως»² και ό,τι αποτελεί «ἄφραστον θαῦμα»³ η Αειπαρθενία Αυτής.

Η Τρίτη ακολουθία των Χαιρετισμών αναφέρεται σε δογματικές διδασκαλίες της Εκκλησίας μας που αφορούν το πρόσωπο του Χριστού και της Παναγίας. Για την ανθρώπινη λογική, όλες οι δύσκολες αυτές και ασύλληπτες έννοιες γίνονται κατανοητές, μόνο από τους ανθρώπους που έχουν πίστη. Άλλωστε, όπως μας λέει και ο Ακάθιστος Ύμνος, ακόμη και οι σοφοί του κόσμου, απορούν και λένε το πώς μπορεί η Παναγία, και Παρθένος να μείνει και να γεννήσει.

Πώς λοιπόν εμείς οι άνθρωποι να μην έχουμε αμφιβολίες ακόμη κι επιφυλάξεις για το ιερό πρόσωπο της Παναγίας; Η απάντηση λοιπόν δόθηκε εδώ και 1600 περίπου χρόνια. Η Εκκλησία για να απαντήσει σε παρόμοιες επιφυλάξεις, αμφιβολίες και απορίες περί του ιερού προσώπου της Παναγίας μας, συγκρότησε την Γ' Οικουμενική Σύνοδο το 431 μ.Χ. στην Έφεσο της Μ. Ασίας. Εκεί λοιπόν, οι Άγιοι θεοφόροι Πατέρες με επικεφαλή και πρωτοστάτη τον Άγιο Κύριλλο Αλεξανδρείας αποφάσισαν και έδωσαν στην Παναγία τρία δογματικά επίθετα: την ονόμασαν Παναγία, Αειπάρθενο και Θεοτόκο.

Α) Την ονόμασαν **Παναγία**, επειδή είναι το αγιότερο και καθαρότερο δημιούργημα του Θεού από την δημιουργία μέχρι και την συντέλεια του κόσμου. Η παναγιότητα

¹ Σύμβολο της Πίστεως.

² Ειρμός Θ' Ωδής Μ. Κανόνος.

³ Ειρμός Ζ' Ωδής του Όρθρου του Μ. Σαββάτου.

δε αυτή, επιτεύχθηκε από την προσωπική Της άσκηση και πνευματική καλλιέργεια, γι' αυτό αξιώθηκε να γεννήσει τον Χριστό. Η Γ' Οικουμενική Σύνοδος δεν την ονόμασε Παναγία επειδή γέννησε τον Χριστό, δεν της έδωσε δηλαδή έναν τίτλο τιμής, αλλά η πανάγια ζωή Της καθόρισε το σχέδιο του Θεού.

Β) Την ονόμασαν **Αειπάρθενο**, που σημαίνει Παρθένο κατά την σύλληψη, Παρθένο κατά τον τοκετό και Παρθένο μέχρι την Κοίμησή Της. Πώς λοιπόν, ένας ανθρώπινος νους να εξηγήσει αυτό το φαινόμενο. Την απάντηση όμως, και την εξήγηση μας την δίνει και πάλι η Γ' Οικουμενική Σύνοδος, αλλά και η αγιασμένη σκέψη και γραφίδα δύο μεγάλων Πατέρων. Του Αγίου Ιωάννου του Δαμασκηνού και του Αγίου Νικολάου του Καβάσιλα, οι οποίοι μας λένε τα εξής: Η στιγμή της συλλήψεως του Χριστού στην μήτρα της Υπεραγίας μητέρας Του γίνεται στην Ναζαρέτ κατά την ημέρα του Ευαγγελισμού και καταγράφεται στο Ευαγγέλιο του Λουκά. Η πρώτη πληροφορία που μας δίνει το Ευαγγέλιο για την Παρθενία της Παναγίας μέχρι τη στιγμή της συλλήψεως προέρχεται από το στόμα της ίδιας της Παναγίας, η οποία στην ανακοίνωση του Αρχαγγέλου ότι θα γεννήσει Υιό απαντά ότι δεν μπορεί να γίνει αυτό, αφού δεν γνωρίζει άντρα. Ο διάλογος συνεχίζεται και ο άγγελος λέει στην Παναγία, ότι Πνεύμα Άγιο θα γεμίσει το σώμα και την καρδιά σου και θα γεννήσεις υιό. Η καταφατική απάντηση της Παναγίας ολοκληρώνει το σχέδιο του Θεού και πραγματοποιείται η σύλληψη «ναί, Κύριε, γένοιτό μοι κατά τὸ ρῆμα Σου»⁴. Έτσι έχουμε Παρθενία κατά την σύλληψη. Ας δούμε τώρα πως επιτυγχάνεται η Παρθενία κατά τον τοκετό. Το βιβλίο της Γένεσης στην Παλαιά Διαθήκη αναφέρει πως όταν οι πρωτόπλαστοι έφευγαν από τον Παράδεισο, ο Θεός απευθύνθηκε στην Εύα λέγοντάς της ότι θα γεννάς τα παιδιά σου με πόνους. Αυτό ήταν αποτέλεσμα της ανυπακοής και της επιλογής τους να απομακρυνθούν από τον Θεό. Αυτήν την απομάκρυνση από τον Θεό που οδήγησε στην φθορά και στον θάνατο, ονομάζουμε προπατορικό αμάρτημα. Όμως στην περίπτωση της Παναγίας, κατά τη στιγμή που το Άγιο Πνεύμα πληρώνει την ύπαρξή Της, καθαρίζεται από το προπατορικό αμάρτημα, αφού γεμίζει από το Άγιο Πνεύμα. Κατά την στιγμή λοιπόν του τοκετού είναι φυσικό η Παναγία να μην έχει οδύνες αφού δεν είχε προπατορικό αμάρτημα καθόσον αυτό εξαλείφθηκε την ημέρα του Ευαγγελισμού. Έτσι δεν φθείρεται κανένα όργανο της Παναγίας και έχουμε Παρθενία και κατά τον τοκετό. Όπως καταλαβαίνετε από τα δύο αυτά περιστατικά στην ζωή της Παναγίας, η μέχρι τον θάνατο Παρθενία είναι φυσική για το πρόσωπο αυτό που έζησε τα δύο αυτά θαυμαστά γεγονότα στη ζωή του. Αλλά και όλα όσα ακολούθησαν μέχρι την Ανάσταση και την Ανάληψη του Χριστού.

⁴ Λουκ. 1, 38.

Γ) Την ονόμασαν **Θεοτόκο**, επειδή Αυτός που γεννήθηκε από την Παρθένο Μαρία δεν ήταν μόνο άνθρωπος, αλλά και Θεός. Κι επίσης, για να επιβεβαιώσουν ότι είναι φυσικό να γεννηθεί Θεός, αφού η Μητέρα Του ήταν Παναγία και Αειπάρθενος. Από το 431 μ.Χ. μέχρι και σήμερα η διδασκαλία αυτή, όπως ακούμε στους Τρίτους Χαιρετισμούς, αποτελεί το «*άναμφίβολον καύχημα*»⁵ των πιστών και της Εκκλησίας. Με την γέννηση του Χριστού από την Παναγία ήρθε η σωτηρία στον κόσμο και όλοι οι άνθρωποι γνώρισαν τον Έναν, Αληθινό και Τριαδικό Θεό στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού. Η Παναγία έγινε ως μητέρα του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού, το όργανο της θείας οικονομίας για την σωτηρία του ανθρώπου.

Γι' αυτό και σήμερα προσευχόμαστε στην Παναγία ως μητέρα του Σωτήρος και επικαλούμαστε τις πρεσβείες Της. Επειδή μέσω Αυτής ο Θεός έγινε άνθρωπος για να κάνει τον άνθρωπο Θεό δια του Σταυρού και της Αναστάσεως Του. Ας υποκλιθούμε, λοιπόν, ευλαβώς στο μυστήριο της σωτηρίας μας, που ήρθε δια του Ιησού Χριστού και ας ψάλλουμε μαζί με τον Αρχάγγελο το «*τῇ Θεοτόκῳ τὸ χαίρε*»⁶, παρακαλώντας Την να μας αξιώσει κατά την Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή να αντέξουμε τον Γολγοθά μας σταυρώνοντας τα πάθη μας για να αναστηθούμε με τον Υιό της και Θεό μας στη Βασιλεία των Ουρανών. Γένοιτο.

Αρχιμ. Ειρηναίου Λαφτσή
Γ' Χαιρετισμοί - 17 Μαρτίου 2017

⁵ Στίχος από την στροφή «Όλως ἦν ἐν τοῖς κάτω» από την Γ' Στάση των Χαιρετισμών στην Υπεραγία Θεοτόκο.

⁶ Από την στροφή «Άγγελος πρωτοστάτης» της Α' Στάσης των Χαιρετισμών στην Υπεραγία Θεοτόκο.